

บทคัดย่อ

หัวข้อภาคานิพนธ์	:	การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ของโครงการอาหารกลางวัน
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวชญานันท์ ศิริกิจเสถียร
ชื่อปริญญา	:	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	:	พัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
หลักสูตร	:	เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมศักดิ์ ศิลประชาวงศ์
ปีการศึกษา	:	2552

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในด้านความเต็มใจจะจ่าย (Willingness to Pay) ที่เป็นตัวเงินของโครงการอาหารกลางวัน โดยใช้วิธีการทดลองทางเลือก (Choice Experiment) โดยในแต่ละทางเลือกนั้น ประกอบไปด้วยคุณลักษณะของโครงการอาหารในแต่ละระดับและค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือกที่แตกต่างกัน ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 210 ราย ซึ่งถูกสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยแบบจำลอง Multinomial Logit โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Limdep

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจะจ่ายเงินในรูปแบบภาษีเงินได้ที่จ่ายเพิ่มขึ้นครั้งเดียวในปีหน้าเพื่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพและความปลอดภัยของผักต่างๆ และนมโรงเรียนในโครงการอาหารกลางวันให้มีคุณภาพและความปลอดภัยที่ดีขึ้น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง (บาท/คน/เดือน) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากจะมีความเต็มใจจะจ่ายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนน้อย ส่วนปัจจัยด้านอายุและการศึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 นั่นคือ การที่ผู้บริโภคมียุมากหรือน้อย และการศึกษาในระดับสูงหรือต่ำก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจจะจ่ายเงินในรูปแบบภาษีเงินได้เพื่อปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารในโครงการอาหารกลางวัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเต็มใจจะจ่ายในรูปภาษีเงินได้ที่จ่ายเพิ่มขึ้นครั้งเดียวในปีหน้า จากปัจจัยคุณลักษณะคุณภาพและความปลอดภัยของผักต่างๆ ที่นำมาประกอบอาหารกลางวัน ในระดับที่ดีขึ้นมาก คือ มีการใช้ผักปลอดสารพิษที่ได้รับตรารับรองความปลอดภัย เป็นเงิน 238.63 บาท มูลค่าความเต็มใจจะจ่ายของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยของนมโรงเรียนในระดับที่ดีขึ้นมาก คือ เป็นนมกล่อง UHT ที่โรงงานได้มาตรฐานและมีระบบขนส่งนมที่ดี เป็นเงิน 338.50 บาท และมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยของนมโรงเรียนในระดับที่ดีขึ้นพอสมควร คือ เป็นนมพาสเจอร์ไรส์ที่โรงงานได้มาตรฐาน เป็นเงิน 241.57 บาท

ดังนั้น การประเมินมูลค่าความเต็มใจจะจ่ายที่ได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้งหมดให้ความสำคัญกับคุณภาพและความปลอดภัยของนมโรงเรียนมากที่สุด เท่ากับ 918.576 บาทต่อคน รองลงมาคือผักต่างๆ ที่นำมาประกอบอาหารกลางวัน เท่ากับ 477.252 บาทต่อคน และสามารถสรุปผลการประเมินประโยชน์โดยรวมของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลแต่ละคนที่ได้รับจากการปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยของโครงการอาหารกลางวัน คือ 1395.828 บาทต่อคน ดังนั้นจึงสามารถสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนงบประมาณโครงการอาหารกลางวันได้ โดยการปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยของนมโรงเรียน และคุณภาพและความปลอดภัยของผักต่างๆ ที่นำมาประกอบอาหารกลางวันเป็นหลัก หากมีการปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยของนมโรงเรียน และผักต่างๆ ให้ดีขึ้นแล้ว ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยินดีที่จะจ่ายมากกว่ายังไม่ได้รับการปรับปรุง อีกทั้งยังส่งผลดีต่อสุขภาพและพัฒนาการของเด็กนักเรียนอีกด้วย